

Ρουμανική Αγιολογία

Ορθοδοξία / Αγιολογία

Μιχαήλ Τρίτος, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.

Κεντρική θέση στην ορθόδοξη πνευματικότητα του ρουμανικού λαού κατέχουν οι άγιοι, που αποτελούν τα ζωντανά πρότυπα μεθέξεως της ζωής του Χριστού και παραδείγματα εφηρμοσμένου Χριστιανισμού.

Πέρα των αγίων της καθόλου ορθοδοξίας, που τιμούνται με ξεχωριστή ευλάβεια από τον ορθόδοξο ρουμανικό λαό, υπάρχουν και οι Ρουμάνοι άγιοι, που διακρίθηκαν για την αγιότητα του βίου τους, την ακραιφνή ορθόδοξη διδασκαλία και τα θαύματα, που γίνονται σε όσους προστρέχουν με πίστη στη μεσιτεία τους.

Αυτό συνέβαλε αποφασιστικά στον εμπλουτισμό των συναξαρίων, στην καθιέρωση εορτών και πανηγύρεων και γενικότερα στην καλλιέργεια της ορθόδοξου λατρείας [\[1\]](#).

Μεγάλο πνευματικό γεγονός για την Εκκλησία της Ρουμανίας είναι η κατάταξη στο ορθόδοξο εορτολόγιο των Ρουμάνων αγίων, που έγινε την 28 Φεβρουαρίου 1950, ύστερα από απόφαση της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ρουμανίας. Η απόφαση αυτή ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο του 1950 με λαμπρές τελετές και με συμμετοχή αντιπροσώπων από όλες τις ορθόδοξες Εκκλησίες.

Οι άγιοι, που επίσημα κατατάχθηκαν στο ορθόδοξο Αγιολόγιο της Ρουμανικής Εκκλησίας είναι:

α'. Ο Ιεράρχης Calinic (1787-1868)[\[2\]](#), του οποίου τα λείψανα έχουν αποθησαυρισθεί στην Ιερά Μονή Τσερνίκα, που βρίσκεται κοντά στο Βουκουρέστι. Η μνήμη του τιμάται την 11^η Απριλίου. Πρόσφατα η σεπτή μορφή του ιστορήθηκε στον πρόναο του καθολικού της Ιεράς Μονής Πετράκη.

β'. Οι ιεράρχες Ilie Iorest[\[3\]](#) και Sava Brancovici. Οι ανωτέρω ήταν Μητροπολίτες του Αρδεάλ και η μνήμη τους τιμάται την 24^η Απριλίου.

γ'. Ο Ιεράρχης Iosif ο νέος[\[4\]](#) από το Πάρτος, Μητροπολίτης του Μπανάτ. Γιορτάζεται την 15η Σεπτεμβρίου.

δ'. Ο άγιος Dimitrie Basarabon[\[5\]](#), του οποίου τα λείψανα έχουν εναποτεθεί στον Πατριαρχικό ναό των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης Βουκουρεστίου. Η μνήμη τους τελείται την 27^η Οκτωβρίου.

ε'. Η αγία Paraschiva[\[6\]](#), της οποίας τα λείψανα φυλάσσονται στον Μητροπολιτικό ναό Ιασίου. Η μνήμη της τιμάται την 14^η Οκτωβρίου.

στ'. Η αγία Filofteia[\[7\]](#) από το Άρτζες. Τιμάται την 7^η Δεκεμβρίου.

ζ'. Ο άγιος Ioan Valahul[\[8\]](#), του οποίου η μνήμη εορτάζεται την 12^η Μαΐου. Μέχρι πρότινος ετιμάτο μόνον στις Ελληνικές Εκκλησίες.

η'. Ο άγιος Ioan ο νέος[\[9\]](#). Το λείψανό του βρίσκεται στη Μονή Σουτζεάβας. Τιμάται την 2^α Ιουνίου.

θ'. Ο άγιος Gherman[\[10\]](#) από την Ποντική Δακία. Εορτάζεται την 29^η Φεβρουαρίου.

ι'. Ο άγιος Daniil Sihastrul[\[11\]](#) από το Voronet. Τιμάται την 18^η Δεκεμβρίου.

ια'. Ο άγιος Antonie[\[12\]](#) από το Lezerul-Vâlcea. Η μνήμη του τιμάται την 23^η

Νοεμβρίου.

ιβ'. Η αγία Teodora[13] από τη Sihla, της οποίας η μνήμη τιμάται την 7^η Αυγούστου.

ιγ'. Ο άγιος Ghelasie[14] από το Râmet. Εορτάζεται την 30^η Ιουνίου.

ιδ'. Ο άγιος Λεόντιος[15] από το Rădăuți. Η μνήμη του τιμάται την 1^η Ιουλίου.

ιε'. Ο άγιος Stefan ο Μεγάλος[16] της Μολδαβίας. Η μνήμη του τιμάται την 2^α Ιουλίου.

ιστ'. Ο άγιος Contantin Brâncoveanu[17] και τα παιδιά του Constantin, Stefan, Radu, Matei και τον βοηθό του Ianche. Γιορτάζουν την 16^η Αυγούστου.

Τον Ιούνιο του 1992 η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ρουμανίας απεφάσισε να γενικευθεί στη Ρουμανική Εκκλησία η τιμή και των Δακορουμάνων αγίων, όπως του αγίου Ioan Casian[18] (γιορτάζει την 29^η Φεβρουαρίου) και αγίων άλλων λαών, που έζησαν και χαριτώθηκαν στη Ρουμανία, όπως ο άγιος Paisie[19] από το Neamt, του οποίου η μνήμη τιμάται την 15^η Νοεμβρίου.

Ιδιαίτερο αγιολογικό ενδιαφέρον παρουσιάζει η δημοσίευση από τον Ρουμάνο ιερομόναχο Ιωαννίκιο Μπαλάν δύο μεγάλων τόμων σχετικών με τη ζωή, τη διδασκαλία και τα θαύματα πολλών ρουμάνων αγίων.

Ο πρώτος τόμος ονομάζεται Pateric Românesc (Ρουμανικό Πατερικό). Σ' αυτό βρίσκει κανείς χρήσιμες πληροφορίες για τη ζωή και διδαχή αγίων Ρουμάνων γερόντων. Εκδόθηκε στο Βουκουρέστι το 1980. Ο δεύτερος τόμος τιτλοφορείται Convorbiri Duhovnicești (πνευματικοί διάλογοι). Σ' αυτό περιλαμβάνονται πνευματικές συνομιλίες του συγγραφέα με Ρουμάνους γέροντες σχετικές με θέματα πνευματικής ζωής. Εκδόθηκε το 1984 από την Επισκοπή Ρομάν και Χούσιλωρ της Μητροπόλεως Μολδαβίας.

Και οι δύο αυτοί τόμοι μεταφράσθηκαν στα Ελληνικά και εκδόθηκαν από τον εκδοτικό οίκο «Ορθόδοξος Κυψέλη» της Θεσσαλονίκης το 1985 και 1986 αντίστοιχα[20].

Αξιολογότατη αγιολογική πηγή για τους αγίους της ρουμανικής Εκκλησίας αποτελεί ο ογκώδης τόμος που γράφτηκε από Ιεράρχες και καθηγητές Πανεπιστημίου υπό την προεδρία του Μητροπολίτου Ολτενίας Νέστορα.

Στο έργο αυτό, που επιγράφεται Sfinți Români și Apărători al Legii Strâmoșesti (=Ρουμάνοι άγιοι και υπερασπιστές του πατροπαράδοτου νόμου, Βουκουρέστι 1987), παρουσιάζονται οι Ρουμάνοι άγιοι από τον γ' μέχρι το κ' αι. Σε ειδική

ενότητα γίνεται αναφορά σε ευσεβείς ηγεμόνες, όπως οι: Στέφανος ο Μέγας, Νεάγκοε Μπαρaráμπ και Κωνσταντίνος Μπρινκοβεάνου. Παράλληλα προβάλλονται οι μορφές του Μητροπολίτου Ουγγροβλαχίας Ανθίμου του Ιβηρίτου (+1716) και του Επισκόπου Παχωμίου Ρομάν (1674-1724). Ο τόμος αυτός αφιερώνεται στα δύο μεγάλα γεγονότα της ρουμανικής Εκκλησίας. Την χορήγηση του αυτοκεφάλου και την ανύψωσή της σε Πατριαρχείο (1925). Στον ενδιαφέροντα αυτό τόμο παρουσιάζονται οι βιογραφίες 65 αγίων, που αρχίζουν από τον γ' μ. Χ. αι. και φθάνουν μέχρι τον σύγχρονο Ρουμάνο άγιο Ιωάννη τον Χοζεβίτη (+1960).

Περιεκτική και χρήσιμη είναι και η πρόσφατη αγιολογική εργασία με τίτλο *Antologie Aghiografică Românească* (Ρουμανική Αγιογραφική Ανθολογία), που εκδόθηκε στην Κραϊόβα από τη Μητρόπολη Ολτενίας. Σ' αυτή παρατίθενται βιογραφικά στοιχεία 63 αγίων. Η εργασία αυτή αρχίζει από τον ιδρυτή της ρουμανικής Εκκλησίας Απόστολο Ανδρέα[21] και φθάνει μέχρι το νεώτερο άγιο Ιωάννη τον Χοζεβίτη[22].

Ενδιαφέρον για το ρουμάνικο αγιολόγιο έδειξε ο Πατριάρχης Μόσχας Αλέξιος ο Α', ο οποίος με επιστολή του προς τον Πατριάρχη Ρουμανίας Ιουστινιανό ζήτησε τον κατάλογο των ανακηρυγμένων αγίων της Ρουμανικής Εκκλησίας.

Πρέπει να σημειωθεί ότι το Πατριαρχείο Μόσχας ανακήρυξε αρκετούς Ρουμάνους αγίους, όπως τους: αγία Θεοφανώ (ιδ' αι.), άγιο Ιωάννη τον Βλάχο (ιζ' αι.) και άγιο Αντύπα[23].

Οι τελετές κατατάξεως των Ρουμάνων αγίων στο Αγιολόγιο της Εκκλησίας έγιναν με κάθε λαμπρότητα και παρουσία αντιπροσωπιών των Πατριαρχείων Κωνσταντινουπόλεως, Ρωσίας, Βουλγαρίας και της Εκκλησίας της Ελλάδος. Η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ρουμανίας έζησε στιγμές μεγάλης πνευματικής ανάτασης και πρωτοχριστιανικής δόξας και μεγαλείου. Πλήθη πιστών από όλα τα σημεία της χώρας συγκεντρώθηκαν να τιμήσουν του αθλοφόρους του Χριστούς και να προσκυνήσουν τα χαριτόβρυτα λείψανά τους.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

[2] Βλ. Ene Braniste, «Aspecte și momente din activitatea sfântului Ierarh Calinic de la Cernica», in *Glasul Bisericii*, XXVIII (1969), nr. 1-2, p. 69. D. Stăniloie, *Predică rostită la 24 octombrie 1955 cu ocazia cononizării sfântului Ierarh Calinic la mănăstirea Cernica*, in *B.O.R.* LXXIII (1955), nr. 11-12, p 1168. T.G.Bulat, *Mărturii do cumentare cu privire la episcopatul Sfântului Calinic al Râmnicului Noul Severit, 1850-1868*, in «*Mitropolia Olteniei*», XX (1968), nr. 3-4, pp. 258-259. T.G.Bulat, *Tipografia și tipăriturile sfântului Ierarh Kallinik de la Cernica*, in *B.O.R.*, LXXXVI (1968), nr. 3-5, pp. 398-409. T.G.Bulat, *Sfântul Ierarh Kallinik, staret al mănăstirii*

Cernica, in Glasul Bisericii, XXV11 (1968), nr. 3-4, p. 343.

[3] Βλ. Mircea Păcurariu, Mitropolitul Ilie Iorest al Transilvaniei. La 300 de ani de la moartea sa, in B.O.R., XCVI (1978), nr. 9-10, pp. 1149-1163. Του ίδιου, Sfântul Ierarh Ilie Iorest. in vol. Sfinți romani și apărători ai legii strămoșești, București 1987, pp. 385-393.

[4] Βλ. Petru Bizerea, Sfântul Iosif cel Nou, mitropolitul Timișoarei, in B.O.R., XLVII (1930), nr. 5, pp. 416-422. Gh. Cotoșman, Viața Sfântului Iosif cel Nou, mitropolitul Timișoarei, in «MB», VI (1956), nr. 1-3, pp. 64-89 και Timotei Seviciu, Sfântul Ierarh Iosif cel Nou de la Partos, in vol. Sfinți români și apărători ai legii strămoșești, București 1987, pp. 362-368.

[5] Βλ. Mircea Păcurariu, «Sfântul Dimitrie cel Nou», Antologie Aghiografică Românească, Editura Mitropoliei Olteniei, Craiova α.χ., pp. 107-109.

[6] Βλ. Episcopul Melchisedec, Viața și minunile Cuvioasei Maicii noastre Paraschevei cei noua și istoricul Șfintelor ei moaște, București 1889. Scarlat Porcescu, Cuvioasa Parascheva «de la Iași», Antologie..., ο. π., pp. 94-99.

[7] Βλ. Episcopul Râmnicului Gherasim, «Sfânta Mucenita Filofteia de la Arges», Antologie..., ο. π., pp. 110-112.

[8] Βλ. Vartolomeu Diacul, «Sf. Mucenic Ioan Românul», in B.O.R. LXXII (1954), nr. 5, pp. 532-539. Al. Ciurea, Trei sute de ani de la moartea de mucenica sf. Ioan Valahul, ibid., LXXX (1962), nr 5-6, pp. 439-514.

[9] Βλ. +Teoctist, Mitropolitul Moldovei și Sucevei, Cuvânt-inuinte, la vol. lui i. Caprosu, Velchea catedrală mitropolitană den Suceava, Biserica Sfântului Ioan cel Nou, Iasi 1980. Petru Rezus, Viața și faptele Sfântului Ioan cel Nou de la Suceava, în «Mitropolia Moldovei și Sucevei», XXXII (1956), nr. 6-7, pp. 332-337.

[10] Βλ. D. Stăniloae, Filocalia, vol. I, ed. II, Sibiu 1947, σσ. 94-141. Mitropolit Antonie Plămădeală, Sfântul Gherman din Dacia Pontică, un străromân ignorut, in Telegraful Român, an 137/1989 nr. 35-38, pp. 1-3.

[11] Βλ. Liviu Stan, Sfinți 1945, pp. 29-44. Petru Rezus, Viața și faptele Sfântului

Daniil Sihastrul, în «ST», VII (1956), nr. 3-4, pp. 227-240. I.D. Ștefănescu, Curviosul Daniil Sihastrul, în B.O.R. LXXIV (1956), pp. 537-542.

[12] Βλ. Mircea Păcurariu, «Sfântul Antonie Sihastrul de la Vâlcea», Antologie, ο. π., σσ. 171-172.

[13] Βλ. Mircea Păcurariu, «Cuvioasa Teodora de la Sihla», Antologie, ο. π., σσ. 173-175.

[14] Βλ. Του ίδιου, «Sfântul Ierarh Ghelasie de la Râmet», Antologie, ο. π., σσ. 113-114.

[15] Βλ. Του ίδιου, «Sfântul Leontie de la Rădăuți», Antologie, ο. π., σσ. 138-139.

[16] + Nestor, Mitropolitul Olteniei, «Sfântul Voievod Ștefan cel Mare», Antologie, ο. π., σσ. 145-159. Nicolae Jorga, Istoria lui Ștefan cel Mare pentru Poporul tomân. Editura «Minerva», București 1904, σ. 306. Al. Zub, Ștefan cel Mare și renașterea națională tomânească, in «Mitropolia Moldovei și Sucevi, LVIII (1982), 3-4, p. 236.

[17] N. Iorga, Valoarea Politică a lui Constantin Brâncoveanu, Văleniide Munte 1914, σσ. 51-52 Constantin Șerban, Constantin Brâncoveanu, București 1969, σ. 171. Ion Ionescu, «Constantin Brâncoveanu», Antologie, ο. π., σσ. 203-210.

[18] Jean Claude-Guy, Jean Cassien, Vie et doctrine Spirituelle, Paris 1961. Mircea Păcurariu, «Sfântul Ioan Casian», Antologie, ο. π., σσ. 69-71. Henri I. Marrou, La Patrie de Jean Cassien în «Orientalia Christiana Periodica, Roma XIII (1947), nr. 3-4, pp. 588-596.

[19] Βλ. Paul Mihail, Cuviosul starets Paisie de la Neamțu, Antologie, ο. π., σσ. 216-221. S. Cerfetikov, Paisie, Staretul mănastirii Neamțului, trad de Episcopul Nicodim, 1933.

[20] Καραϊσαρίδη, *Τα ιδιάζοντα λειτουργικά στοιχεία*, ο. π., σ. 112.

[21] Για τον Απόστολο Ανδρέα βλ.: Maria Dinu, Legende dobrogenedespre Sf. Apostol Andrei, în B.O.R. LIII (1935), nr. 9-10, pp. 494-495. Episcop Adrian Hritcu, Sf. Apostol Andrei în tradiția Bisericii și in viața creștinilor, în B.O.R., CXVI (1978),

nr. 11-12, pp. 1325-1333. Episcop Epifanie Norocel, Sfântul Apostol Andrei in tradiția tomănilor, mărturie a vechimii creștinismului și a continuității noastre, in GB, XXXVIII (1979), nr. 11-12, pp. 1157-1176.

[22] Βλ. Mircea Păcurariu, «Cuviosul Ieroschimonah Ioan Iacob de la Neamțu (Hozevitul)», Antologie, ο. π., σσ. 241-246.

[23] Γενικότερη βιβλιογραφική θεώρηση για τους αγίους της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρουμανίας βλέπε: Vol. Sfinți romani și apărători ai legii strămoșesti, București 1978, p. 730 και Mircea Păcurariu, Dictionarul teologilor tomâni, București 1996, p. 501.

Πηγή: Μ. Γ. Τρίτος, *Ιστορία και σύγχρονος βίος των σλαβικών και λοιπών Ορθοδόξων Εκκλησιών*, εκδ. Π. Σ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2012, σσ. 257-263.

<http://bit.ly/14linja>